

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน Thai Lawyers for Human Rights

109 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

109 SoiSittichonSuthisarnwinichai Rd. SamsennokHuaykwang Bangkok 10310

Thailand / โทร(Tel) : 096-7893172 หรือ 096-7893173 e-mail : tlhr2014@gmail.com

แถลงการณ์ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ครบรอบหนึ่งปีรัฐประหาร

เผยแพร่วันที่ 22 พฤษภาคม 2558

ตามที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติได้ทำการเข้ายึดอำนาจการปกครองจากประชาชนเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 อันเป็นวิธีการได้มาซึ่งอำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้บริหารประเทศผ่านประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ 122 ฉบับ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ 184 ฉบับ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ 17 ฉบับ และมีร่างกฎหมายซึ่งเข้าสู่อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) แล้ว 112 ฉบับ แม้ คสช. จะแต่งตั้ง สนช. ให้ออกกฎหมาย แต่คสช. ยังคงใช้อำนาจนิติบัญญัติและบริหารไว้โดยเด็ดขาด ดังปรากฏตามมาตรา 44 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งขาดระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล ปราศจากความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ส่วนอำนาจตุลาการ คสช. ได้ประกาศให้ศาลทหารมีอำนาจดำเนินคดีเหนือพลเรือน ถือเป็นการทำลายระบบนิติรัฐอย่างรุนแรงที่สุด

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนซึ่งก่อตั้งขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจหลังรัฐประหารพบว่าตลอดระยะเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมาการดำเนินการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมและด้านสิทธิมนุษยชนจากการใช้อำนาจอย่างน้อยในเรื่องต่อไปนี้

1. การดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหาร การใช้อำนาจตามกฎหมายการศึกษา และการสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน

คณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้อำนาจในการสร้างความหวาดกลัวแก่ประชาชนในการใช้สิทธิเสรีภาพ ทั้งการเรียกบุคคลให้ไปรายงานตัวหรือเชิญตัวบุคคลไปปรับทัศนคติ กว่า 700 คน การห้ามชุมนุมทางการเมืองโดยมีจับกุมผู้ชุมนุมหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกว่า 166 คน การใช้อำนาจตามกฎหมายการศึกษากักตัวบุคคลไม่เกินเจ็ดวัน รวมถึงกำหนดให้การดำเนินคดีพลเรือนในความผิดต่อพระมหากษัตริย์ ความมั่นคง ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและคำสั่ง ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติในศาลทหาร

การใช้อำนาจในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนไม่กล้าใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออก และประชาชนบางส่วนเลือกที่จะหลบหนีออกนอกประเทศเนื่องจากหากเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในศาลทหารแล้วนั้นย่อมไม่มีหลักประกันในด้านความเป็นอิสระและเป็นกลางของผู้พิพากษาในการตัดสินคดีและความผิด ซึ่งกระทำการระหว่างประกาศกฎหมายการศึกษายังคงไม่ได้รับสิทธิอิทธิพลอันเป็นการขัดต่อหลักนิติรัฐและหลักการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (Fair Trial)

2. การดำเนินการผลักดันประชาชนออกจากพื้นที่ป่า

หลังจากมีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 64/2557 เรื่องการปราบปรามและการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และการดำเนินนโยบายตามแผนแม่บท แก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่า

ไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งคาดการณ์ในเบื้องต้นว่ามีมากกว่า 100 ชุมชน และประชาชนหลายพันครัวเรือนได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้ โดยเป็นการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จในการเข้าไปจัดทรัพยากรป่าไม้และที่ดินโดยละเอียดต่อบริบทพัฒนาการการใช้พื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พิพาทมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่รัฐใช้วิธีผ่อนผันให้ชาวบ้านทำกินหรืออยู่ในระหว่างการเจรจาแก้ไขปัญหา จนกระทั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาเร่งรัดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐในการขับไล่ชาวบ้านออกจากพื้นที่ โดยไม่สนใจต่อกระบวนการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา

3. การใช้อำนาจตามมาตรา 44 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2557(ฉบับชั่วคราว)

แม้ว่าปัจจุบันคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะยกเลิกการประกาศกฎอัยการศึกแล้วเจ้าหน้าที่ทหารยังได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความแห่งชาติ ฉบับที่ 3/2558 ซึ่งออกตามมาตรา 44 รัฐธรรมนูญ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจมากกว่ากฎอัยการศึกเนื่องจากเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยสามารถเข้าร่วมเป็นพนักงานสอบสวนได้ ส่งผลให้คดีความผิดซึ่งต้องขึ้นศาลทหารนั้น สามารถมีเจ้าหน้าที่ทหารในการดำเนินการตั้งแต่จับกุมคุมขัง สอบสวน ส่งฟ้องและพิพากษาคดี ซึ่งเป็นการละเมิดต่อสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรงเนื่องจากขัดต่อความเป็นอิสระและเป็นกลาง

นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะใช้อำนาจมาตรา 44 ในเรื่องต่างๆ มากยิ่งขึ้นทั้งเรื่องทางบริหารและนิติบัญญัติ รวมถึงการโยกย้ายข้าราชการ ผู้บริหารในองค์กรอิสระ การกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ซึ่งถือเป็นอำนาจเด็ดขาดผ่านการกลั่นกรองจากบุคคลเพียงคนเดียว รวมถึงยังรับรองคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ทำให้ปราศจากความรับผิดชอบใดๆทางกฎหมายและไม่สามารถเยียวยาความเสียหายซึ่งอาจขึ้นจากคำสั่งหรือการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นได้

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนเห็นว่านอกจากที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติแล้ว การปกครองประเทศซึ่งขาดการมีส่วนร่วมและขาดการรับฟังความคิดเห็น โดยการจำกัดเสรีภาพของประชาชน และควบคุมกระบวนการยุติธรรมโดยเจ้าหน้าที่ทหารซึ่งเป็นคู่ขัดแย้งทางการเมืองกลุ่มหนึ่ง ไม่อาจนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากประชาชนทุกฝ่ายไม่ได้รับความยุติธรรมอย่างเสมอภาค ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนจึงขอเรียกร้องให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

1. ยกเลิกและยุติการดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหาร
2. ยกเลิกและยุติการใช้อำนาจตามมาตรา 44 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557
3. ให้มีการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีที่มาจากประชาชน และจัดให้มีการเลือกตั้ง คินอำนาจสู่ประชาชนโดยเร็ว

ด้วยความเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน